

complex in Nederland zou vertegenwoordigen, diende ook de Nazipartij 'haar' *Generalkommissar* te krijgen; vermoedelijk werd de keuze gedaan door de vertegenwoordiger van de partijleiding in Hitlers onmiddellijke omgeving, de invloedrijke Martin Bormann. De beslissing viel ten gunste van F. Schmidt, vertegenwoordiger van de partijleiding bij het *Propaganda-ministerium*. Von Ribbentrop, de jaloerse minister van buitenlandse zaken, wilde bij dat alles niet achterblijven; hij wist bij Hitler te bereiken dat ook hij een eigen kracht aan Seyss-Inquarts staf mocht toevoegen. Dat werd, na enig aarzelen, Otto Bene, toentertijd consul-generaal in Milaan en belast met de supervisie op de repatriëring van de Duitssprekende Zuidtirolers die Hitler, krachtens een met Mussolini gesloten overeenkomst, *heim ins Reich* trachtte te halen. Bene had carrière gemaakt in de *Auslands-Organisation der NSDAP*; anders dan de meeste ambtenaren van het *Auswärtige Amt* of van de Duitse buitenlandse dienst werd hij door Hitler als een echte nationaal-socialist beschouwd. Hij meldde zich op 23 mei bij von Ribbentrop in Hitlers hoofdkwartier en werd toen mede door Hitler ontvangen. Van diens woorden wist hij zich later alleen te herinneren dat hem gezegd was, 'die Niederlande müssten nationalsozialistisch werden. Damit war das Gespräch zu Ende und wir gingen zum Essen.'¹

Seyss-Inquart, Rauter en Schmidt maakten op zaterdag 25 mei bij Hitler hun opwachting; Wimmer zat toen in Regensburg en Fischböck die wel meegereid was naar het *Führerhauptquartier*, werd daar om onbekende redenen niet tot Hitler toegelaten. Met Seyss-Inquart en Rauter, wellicht ook met Schmidt voerde Hitler eerst een kort gesprek, met elk apart, dat althans in Rauters geval een niet-politiek karakter droeg. Na de lunch evenwel ('*Eintopf*') stak de *Führer* van wal. In aanwezigheid van Himmler en Bormann werd het drietal de gehoorzame en bewonderende toehoorders bij een uiteenzetting die, naar Rauter zich herinnerde, een vol uur in beslag nam. Tal van grote figuren uit de Nederlandse geschiedenis passeerden de revue: de Ruyter, Rembrandt, Frans Hals, Vermeer. Via de Zuiderzeewerken (Seyss-Inquart moest vertellen hoe het daarmee stond; wij willen vurig hopen dat Rabl hem ook *die* gegevens verstrekt had) kwamen meer recente gebeurtenissen ter sprake. '*Er sagte: dass die Königin geflohen war, habe ihn überrascht. Er war aber angenehm enttäuscht.*' Voor de toekomst was Hitler (die zich op die 25ste mei bewust was dat hij de grote strijd in West-Europa praktisch gewonnen had) vol vertrouwen: de koningin had, meende hij, blijvend de sympathie van haar volk verspeeld; wel was de Nederlandse intelligentsia '*absolut anglophil eingestellt*', maar boeren en arbeiders

¹ DGBR, Afd. Polit. Coörd.: p.v. Bene (21 okt. 1947), p. 6 (Doc I-79, a-2).